

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Соціологія конфлікту

Шифр та назва спеціальності

054 Соціологія

Інститут

Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Соціологія управління

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Вибіркова

Семестр

8

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Калагін Юрій Аркадійович

yurii.kalahin@khpі.edu.ua

Доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології і публічного управління. Досвід роботи – 25 років.

Автор 77 наукових та науково-методичних праць. Лектор з дисциплін: «Кадрова робота в організації», «Соціологія культури та гендеру», «Соціологія конфлікту», «Соціологія державного управління та місцевого самоврядування».

Детальніше про викладача на сайті кафедри:

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

Навчальна дисципліна «Соціологія конфлікту» є складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності «Соціологія» та спрямована на формування у студентів компетенцій щодо соціологічного забезпечення роботи з попередження виникнення, розвитку та вирішення соціальних конфліктів в організації.

Мета та цілі дисципліни

Мета курсу - огляд основних закономірностей виникнення, етапів розвитку соціальних конфліктів і методів їх вирішення.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

ЗК-07. Навички міжособистісної взаємодії.

СК-10. Здатність виявляти та досліджувати девіантні форми поведінки.
СК-12. Здатність аналізувати соціальні відносини та ефективність соціальних комунікацій, здійснювати соціологічне забезпечення управління в окремих сферах їх існування.

Результати навчання

РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

РН-13. Знати сутність та наукові пояснення девіантної поведінки; вміти вимірювати рівні девіантності та оперувати відповідною соціальною статистикою; мати навички ідентифікації, опису та складання соціальних портретів різних категорій девіантів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредита ECTS): лекції – 10 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Соціологія особистості та девіантної поведінки", "Соціологія культури", "Соціальна психологія"

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в соціології.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Розвиток соціології конфлікту як галузевої соціологічної теорії.

Об'єкт, предмет дослідження та функції соціології конфлікту. Теоретичний фундамент соціології конфлікту. Зв'язок соціології конфлікту з іншими науками. Методи (загальні й спеціальні), принципи і підходи в дослідженні конфліктів.

Тема 2. Поняття конфлікту, його сутність та структура.

Сутність та структура конфлікту. Класифікація конфліктів. Суб'єкт конфлікту. Предмет конфлікту. Об'єкт конфлікту. Мотиви конфлікту. Причини конфлікту. Динаміка конфлікту.

Тема 3. Внутрішньоособистісні конфлікти.

Основні концепції внутрішньоособистісних конфліктів. Сутність та класифікація внутрішньоособистісних конфліктів. Ідеальна особистість (за А. Маслоу). Механізми розв'язання конфліктів суб'єктивної детермінації.

Тема 4. Міжособистісні конфлікти.

Сутність міжособистісних конфліктів. Класифікація міжособистісних конфліктів. Типи соціально-політичних конфліктів та їх особливості в сучасній Україні.

Тема 5. Розв'язання міжособистісних конфліктів.

Способи розв'язання міжособистісних конфліктів. Трансактний аналіз. Поняття конфліктів в сфері управління. Джерело конфліктів в сфері управління. Помилки управлінської діяльності (керівник як джерело конфлікту). Особистості підлеглих за схильністю до конфліктів.

Теми практичних занять

Тема 1. Розвиток соціології конфлікту як галузевої соціологічної теорії.

Об'єкт, предмет дослідження та функції соціології конфлікту. Теоретичний фундамент соціології конфлікту. Зв'язок соціології конфлікту з іншими науками. Еволюція наукових поглядів на конфлік. Методи (загальні й спеціальні), принципи і підходи в дослідженні конфліктів.

Тема 2. Поняття конфлікту, його сутність та структура.

Структура конфлікту. Об'єкт конфлікту. Мотиви конфлікту. Причини конфлікту. Динаміка конфлікту. На прикладі конкретного кінофільму (казки, мультфільму) аналіз суб'єктів, об'єктів конфлікту, його конструктивного та деструктивного впливу на життя героїв, оцінка межі та масштаби конфлікту, умови виникнення, його предмет та класифікація.

Тема 3. Внутрішньоособистісні конфлікти.

Основні концепції внутрішньоособистісних конфліктів. Сутність та класифікація внутрішньоособистісних конфліктів. Ідеальна особистість (за А. Маслоу). Механізми розв'язання конфліктів суб'єктивної детермінації. Основні види конфліктів в духовній сфері. Рольові конфлікти сучасної особистості. Позитивні та негативні наслідки внутрішньоособистісних конфліктів.

Тема 4. Міжособистісні конфлікти.

Сутність міжособистісних конфліктів. Класифікація міжособистісних конфліктів. Об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення конфліктів в студентському середовищі. Стили поведінки особистості у конфлікті: вибір та наслідки застосування. Типи конфліктних особистостей: характеристика та методика спілкування.

Тема 5. Розв'язання міжособистісних конфліктів.

Способи розв'язання міжособистісних конфліктів. Трансактний аналіз. Поняття конфліктів в сфері управління. Джерело конфліктів в сфері управління. Помилки управлінської діяльності (керівник як джерело конфлікту). Особистості підлеглих за схильністю до конфліктів.

Теми лабораторних робіт

Не передбачено

Самостійна робота

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до практичних (семінарських) занять

Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

Виконання індивідуальних завдань, підготовка командних проектів.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.
<https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Sotsiologhiia-Teorii-serednoho-rivnia-za-red-YU.F.-Pachkovskoho-Navch.-posibnyk-2020.pdf>
2. Управління конфліктами : текст лекцій : навч. посіб. / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О. І. Туз. – Київ : Кондор, 2018. – 170 с.
3. Лефтеров В. О., Ігнат'єва І. І., Цуркан О. В. Соціологія конфлікту: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / В. О. Лефтеров, І. І. Ігнат'єва – Одеса: Фенікс, 2019. – 34 с.
4. Управління конфліктами : текст лекцій : навч. посіб. / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О. І. Туз. – Київ : Кондор, 2018. – 170 с.

Додаткова література:

1. Управління конфліктами при взаємодії органів влади та громадськості / М.І. Сьомич та ін. Публічне адміністрування та національна безпека. 2020. № 8(16). URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16123812147877.pdf>
2. Голобородько Г.П. Формування навичок діяльності з попередження та вирішення конфліктів у процесі професійної освіти майбутніх менеджерів / Г.П. Голобородько, О.Г. Щербак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/Okt/32_Golob.htm.
3. Криса О.Й. Управління конфліктами як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. URL: http://vlp.com.ua/files/52_0.pdf.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів
100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді іспиту (20%) та поточного оцінювання (80%).
Іспит: усне завдання (2 запитання з теорії) або онлайнтест. Поточне оцінювання: 3 онлайн тести (по 20%), індивідуальне завдання (реферат/презентація) (30%), підсумкова контрольна (10%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

30.06.2023

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина БІРЮКОВА

30.06.2023

